

Категорія справи № 754/6017/25: **Окремі процесуальні питання; Заява про забезпечення (скасування забезпечення) позову або доказів.**

Надіслано судом: **24.04.2025**. Зареєстровано: **25.04.2025**. Забезпечено надання загального доступу: **28.04.2025**.

Номер судового провадження: **2-з/754/42/25**

Номер провадження 2-з/754/42/25

Справа № 754/6017/25

У Х В А Л А

24 квітня 2025 року суддя Деснянського районного суду міста Києва Сенюта В.О. розглянувши матеріали заяви представника заявника ОСОБА_1 - адвоката Горват Івана Івановича про забезпечення позову до його пред'явлення, -

ВСТАНОВИВ:

Представник заявниці ОСОБА_1 - адвокат Горват І.І. звернувся до Деснянського районного суду міста Києва через систему «Електронний суд» із заявою про забезпечення позову до його пред'явлення.

Подану заяву обґрунтовано тим, що до Деснянського районного суду міста Києва готується позовна заява про визнання недійсним заповіту, посвідченого 29.03.2024 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Серовою О.В. Відповідно до вказаного заповіту спадкодавець ОСОБА_2 заповів спадкоємиці ОСОБА_3 частини квартири АДРЕСА_1 . Разом з тим, заявник є дочкою ОСОБА_2 , натомість, ОСОБА_4 не є родичем чи навіть знайомою сім'ї померлого. Крім того вбачається схожість імені та по-батькові із спадкоємцем першої черги ОСОБА_5 , а відтак мова може йти про обман при складанні заповіту. Спадкову справу щодо майна померлого ОСОБА_2 заведена приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Войстрів О.В. Заявник звернулася до приватного нотаріуса із заявою про прийняття спадщини, де і дізналась про наявний заповіт. Забезпечення позову є необхідним виключно для забезпечення цивільного судочинства та запобігання виникнення нових спорів. Невжиття заходів забезпечення позову істотно ускладнить ефективний захист прав позивача у разі їх задоволення та стане перешкодою у відновленні таких прав, оскільки спонукатимуть додаткових процесуальних дій за наявності виданого відповідачу свідоцтва про право на спадщину за заповітом. На підставі викладеного, представник заявниці просить забезпечити позов про визнання недійсним заповіту, шляхом заборони приватному нотаріусу Київського міського нотаріального округу Войстрів О.В. вчиняти дії щодо оформлення спадщини у спадковій справі № 73325180 на майно померлого ОСОБА_2 до набрання законної сили рішенням суду.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 21.04.2025, вказана заява визначена головуючому судді Сенюті В.О., отримана суддею 22.04.2025.

Вивчивши наявні матеріали, суд вважає, що заява про забезпечення позову підлягає задоволенню із наступних підстав.

Відповідно до частини третьої статті 3 ЦПК України провадження у цивільних справах здійснюється відповідно до законів, чинних на час вчинення окремих процесуальних дій, розгляду і вирішення справи.

Згідно частини першої та другої статті 149 ЦПК України суд за заявою учасника справи має право вжити передбачених статтею 150 цього Кодексу заходів забезпечення позову.

Забезпечення позову допускається як до пред'явлення позову, так і на будь-якій стадії розгляду справи, якщо невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист, або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду.

Положенням пункту 2 частини першої статті 150 ЦПК України встановлено, що позов забезпечується, зокрема, заборонаю вчиняти певні дії.

Відповідно до вимог частини третьої статті 150 ЦПК України, заходи забезпечення позову, крім арешту морського судна, що здійснюється для забезпечення морської вимоги, мають бути співмірними із заявленими позивачем вимогами.

Співмірність передбачає співвідношення судом негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати в результаті невжиття цих заходів, з урахуванням відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, з майновими наслідками заборони відповідачу здійснювати певні дії.

Ці обставини є істотними і необхідними для забезпечення позову.

Інститут забезпечення позову є сукупністю встановлених законом заходів, що вживаються судом за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, якщо у них існують побоювання, що виконання ухваленого у справі рішення виявиться у майбутньому утрудненим чи неможливим.

Отже, умовою застосування заходів забезпечення позову є достатньо обґрунтоване припущення, що невжиття таких заходів може утруднити або унеможливити виконання рішення по суті позовних вимог.

Забезпечення позову є тимчасовим обмеженням і його значення полягає в тому, що ним захищаються законні інтереси позивача на той випадок, коли відповідач буде діяти недобросовісно або коли невжиття заходів забезпечення позову може потягти за собою неможливість виконання судового рішення. Крім цього, інститут забезпечення позову захищає в рівній мірі інтереси як позивача, так і відповідача.

При вирішенні питання про забезпечення позову, суд має здійснити оцінку обґрунтованості доводів заявника щодо необхідності вжиття відповідних заходів з урахуванням такого: розумності, обґрунтованості і адекватності вимог заявника щодо забезпечення позову; забезпечення збалансованості інтересів сторін, а також інших учасників судового процесу; наявності зв'язку між конкретним заходом забезпечення позову і предметом позовної вимоги, зокрема, чи спроможний такий захід забезпечити фактичне виконання судового рішення в разі задоволення позову; імовірності утруднення виконання або невиконання рішення суду в разі невжиття таких заходів; запобігання порушенню у зв'язку із вжиттям таких заходів прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що не учасниками даного судового процесу.

Адекватність заходу забезпечення позову, що застосовується судом, визначається його відповідністю вимогам, на забезпечення яких він вживається. Оцінка такої відповідності здійснюється судом, зокрема, з урахуванням співвідношення права (інтересу), про захист яких просить заявник, та інтересів сторін та інших учасників судового процесу.

Підстави для забезпечення позову є оціночними та враховуються судом в залежності до конкретного випадку.

При вжитті заходів забезпечення позову повинна бути наявність зв'язку між конкретним заходом до забезпечення позову і предметом позовної вимоги, зокрема, чи спроможний такий захід забезпечити фактичне виконання судового рішення в разі задоволення позову.

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 12 лютого 2020 року у справі № 381/4019/18 (провадження № 14-729цс19) зазначено, що «співмірність передбачає співвідношення судом негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати внаслідок невжиття цих заходів, з урахуванням відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, вартості майна, на яке він заявляє клопотання накладити арешт, чи майнових наслідків заборони відповідачу здійснювати певні дії. Заходи забезпечення позову застосовуються для того, щоб гарантувати виконання можливого рішення суду і повинні застосовуватися лише в разі необхідності, оскільки безпідставне звернення до таких дій може спричинити порушення прав та законних інтересів інших осіб чи учасників процесу. Розглядаючи заяву про забезпечення позову, суд має з урахуванням доказів, наданих позивачем на підтвердження своїх вимог, пересвідчитися, зокрема, в тому, що між сторонами дійсно виник спір та існує реальна загроза невиконання чи утруднення виконання можливого рішення суду про задоволення позову; з'ясувати обсяг позовних вимог, дані про особу відповідача, а також відповідність виду забезпечення позову, який просить застосувати особа, котра звернулася з такою заявою, позовним вимогам. Вирішуючи питання про забезпечення позову, суд повинен співвідносити негативні наслідки від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати внаслідок невжиття цих заходів. Необхідність застосування заходів забезпечення впливає з фактичних обставин справи, які свідчать про наявність підстав вважати, що незастосування цього заходу призведе до утруднення чи унеможливлення виконання рішення суду в разі задоволення позову».

Отже, застосовуючи заходи забезпечення позову, суди повинні перевірити відповідність виду забезпечення позову, який просить застосувати особа, котра звернулася з такою заявою, позовним вимогам.

Відповідно до поданої заяви заявника ОСОБА_1 має намір подати позовну заяву про визнання недійсним заповіту від 29.03.2024, складеного від імені заповідача ОСОБА_2 на користь відповідача ОСОБА_3, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Серовою О.В. за реєстровим № 1143.

Спадкодавець ОСОБА_2 ІНФОРМАЦІЯ_1, помер ІНФОРМАЦІЯ_2, про що складено 15.11.2024 актовий запис № 18858.

Згідно копії інформаційної довідки зі спадкового реєстру (спадкові справи та видані на їх підставі свідоцтва про право на спадщину), спадкова справа № 73325180 щодо майна спадкодавця ОСОБА_2 заведена 21.11.2024 приватним нотаріусом Войстрік О.В. (м. Київ, проспект Перемоги, буд. 49/2, оф. 330).

21.11.2024 ОСОБА_3 звернулася до приватного нотаріуса Войстрік О.В. із заявою про прийняття

спадщини.

Вжиття вказаних заходів забезпечення позову спрямовані на попередження недобросовісної поведінки відповідачки під час розгляду судового спору, недопущення з її боку дій, які можуть ускладнити у майбутньому виконання ймовірного судового рішення.

Такі правові висновки викладені в ухвалах Верховного Суду від 12 вересня 2022 року у справі № 127/25378/21 та від 20 вересня 2023 року у справі № 206/2163/23.

Таким чином, забезпечення позову шляхом заборони приватному нотаріусу Київського міського нотаріального округу Войстрік О.В. вчиняти дії щодо оформлення спадщини у спадковій справі № 73325180 відносно майна померлого ОСОБА_2 до вирішення справи по суті є обґрунтованим та співмірним із заявленими вимогами.

Відповідно до частини 4 статті 152 ЦПК України у разі подання заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви заявник повинен пред'явити позов протягом десяти днів, якщо інші строки не встановлено законом, а у разі подання заяви про арешт морського судна - тридцяти днів з дня постановлення ухвали про забезпечення позову.

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 149, 150 ЦПК України, -

ПОСТАНОВИВ:

Заяву представника заявниці ОСОБА_1 - адвоката Горват Івана Івановича про забезпечення позову до його пред'явлення - задовольнити.

Заборонити приватному нотаріусу Київського міського нотаріального округу Войстрік Олені Василівні вчиняти дії щодо оформлення спадщини у спадковій справі № 73325180 відносно майна померлого ОСОБА_2 до вирішення справи по суті.

Роз'яснити заявниці обов'язок подати позовну заяву протягом десяти днів, з дня постановлення ухвали про забезпечення позову.

Позивач: ОСОБА_1 РНОКПП НОМЕР_1 , адреса АДРЕСА_2 .

Відповідач: ОСОБА_3 РНОКПП НОМЕР_2 , адреса - АДРЕСА_3 .

Третя особа, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору:

Приватний нотаріус Київського міського нотаріального округу Войстрік Олена Васиївна - адреса - м. Київ, проспект Перемоги, буд. 49-2, офі. 330.

Ухвала про забезпечення позову виконується негайно в порядку, встановленому для виконання судових рішень. Строк пред'явлення для виконання ухвали три роки.

Ухвалу може бути оскаржено до Київського апеляційного суду протягом п'ятнадцяти днів з дня її проголошення.

Учасник справи, якому повна ухвала суду не була вручена у день її складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, якщо апеляційна скарга подана протягом п'ятнадцяти днів з дня вручення йому відповідної ухвали суду.

Повний текст ухвали суду складено: 24.04.2025.

Суддя

В.О. Сенюта